

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Lenka Palkovičová

Interpretace románu Levandulový pokoj Niny George

Olomouc 2019

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Vala, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené
prameny a literaturu.

V Olomouci dne 18. 4. 2019

.....
podpis

Děkuji Mgr. Jaroslavu Valovi, Ph.D., za odborné vedení bakalářské práce, cenné rady a postřehy.

Obsah

Úvod.....	6
1. Představení autorky	7
1.1. Dílo Niny George.....	8
1.1.1.1. Kniha snů.....	8
1.1.1.2. Přístav naděje.....	8
1.1.1.3. Levandulový pokoj.....	9
2. Román Levandulový pokoj	10
2.1. Levandulový pokoj.....	10
2.2. Kompoziční výstavba románu.....	10
3. Postavy a jejich onomastická charakteristika	13
3.1. Jean Perdu	13
3.2. Manon	14
3.3. Max Jordan.....	14
3.4. Catherine	15
4. Interpretace románu Levandulový pokoj a motivy v díle Niny George.....	16
4.1. Interpretace románu	16
4.1.1. Fantaskní prvek.....	19
4.1.2. Prvky humoru	20
4.1.3. Podoby lásky.....	20
4.1.4. Dopisy.....	21
4.2. Motivy v díle Niny George	24
4.2.1. Barvy.....	24
4.2.2. Cesta	26
4.2.3. Kuchyně.....	26
4.2.4. Moře/ voda.....	27
5. Kontext dalších děl	28

5.1. Přístav naděje	28
6. Závěr.....	31
7. Použitá literatura.....	32

Úvod

Cílem mé bakalářské práce s názvem Interpretace románu *Levandulový pokoj* je bližší seznámení se současnou německou autorkou Ninou George, přiblížení jejího díla a interpretace jejího nejznámějšího románu *Levandulový pokoj*.

Titul jsem zvolila, jelikož se jedná o román, který ve mne zanechal po svém přečtení tak hlubokou stopu, že jsem na jeho děj nedokázala přestat myslet a s odstupem času tento intenzivní pocit z četby nezmizel.

Svou práci jsem pojala strukturovaně od představení autorky, o které jsem toho já sama mnoho nevěděla, přes analýzu díla *Levandulový pokoj* z pohledu kompozice.

Následně jsem svou pozornost zaměřila na onomastickou charakteristiku jmen čtyř hlavních protagonistů příběhu, protože jsem chtěla zjistit, jak jejich jednání v průběhu děje odpovídá povahovým vlastnostem, které jim jejich jména předurčují.

Posléze jsem svou pozornost zaměřila na jednotlivé motivy, které se prolínají jak románem *Levandulový pokoj*, tak autorčiným dalším románem – *Přístavem naděje*. Od interpretace motivů jsem přešla k interpretaci samotného románu.

Svou práci jsem zakončila stručnou analýzou a interpretací dalšího románu Niny George, *Přístav naděje*, a to z toho důvodu, že jsem se v průběhu celé práce setkávala s paralelami mezi oběma autorčinými romány.

1. Představení autorky

Nina George, narozená roku 1973 v Bielefeldu, Německo, je oceňovaná a nejprodávanější autorka („Levandulový pokoj“ – „Přístav naděje“), současně také žurnalistka na volné noze od roku 1992, která již publikovala 26 knih (romány, mysteriózní i literatury faktu) stejně jako přes stovku povídek a více než 600 novinových článků. George pracovala jako policejní reportérka, sloupkař a šéfredaktorka celé řady vydavatelství, včetně Hamburger Abendblatt, Die Welt, Der Hamburger, „politika a kultura“, stejně jako TV Movie a Federweltu. George taktéž píše pod třemi pseudonymy, například „Jean Bagnol“, dvojitým andronymem pro romány, které se odehrávají, nebo jsou spojeny, s Provence. V letech 2012 a 2013 vyhrála DeLiA a Glauserovu cenu. V roce 2013 vydala svou nejprodávanější knihu „Levandulový pokoj“, která byla přeložena do 30 jazyků a již bylo prodáno přes 800 000 výtisků.

V listopadu 2011 Nina George založila iniciativu „JA zum Urheberrecht“ (ANO autorským právům), která podporuje práva autorů, umělců a bavičů, a zároveň je věnována řešení problémů v rámci literární komunity, a také zavedení spravedlivých a praktických licenčních modelů pro webovou distribuci. Od jejího založení do asociace vstoupilo 14 dalších asociací spisovatelů a 27 nakladatelských partnerů. George podporuje „Iniciativu Urheberrecht“ (Iniciativa pro autorská práva), stejně jako „gib 8 aufs Wort“-kampaň VG Wort.

V říjnu roku 2014 George iniciovala Amazon-protest v Německu, kde více než 2000 německy mluvících autorů – mezi jinými i držitelka Nobelovy ceny za literaturu Elfriede Jelinek – nejprodávanější autorka Nele Neuhaus – podepsalo otevřený dopis Jeffu Bezos a Amazonu, protestující proti zákazu prodeje a distribuce knih jednoho z největších maloobchodních prodejců v soudním sporu Hachette/Bonnier.

Roku 2015 George zakládá iniciativu Fairer Buchmarkt e.V., která podporuje otázky práva v každodenním obchodním styku autorů – například při podpisu a tvoření smluv, placení poplatků či v otázkách autorských práv a internetového obchodování. George je členkou PEN, Das Syndikat (Asociace německy píšících spisovatelů krimi románů), Asociace německých autorů (VS), Asociace hamburských autorů (HAV), Bücher Frauen (Ženy v nakladatelství), IACW/AIEP (Mezinárodní asociace krimi

spisovatelů), GEDOK (Asociace ženských umělkyň v Německu), PRO QUOTE a Lean In.

Nina George je členkou organizace TSWTC, jejíž členové pocházejí z 16 různých zemí.

V květnu roku 2015 byla zvolena do rady německého PEN, a nyní je oficiální poradkyní pro téma autorských práv. Současně je Nina George členkou správní rady společnosti Collecting Society VG Wort. Nina George vyučuje psaní a trénuje mladé lidi, dospělé a profesionální autory, taktéž moderuje bilingvní německo-anglická čtení a pracuje jako mluvčí za autorská práva a přeměnu hodnot v digitálním světě. (Nina Geore, 2018, [online])

1.1. Dílo Niny George

V českém překladu jsou u nás od autorky známy tři knihy, které vyšly v nakladatelství MOBA.

1.1.1.1. Kniha snů

Život se skládá z neustálých rozhodnutí. Ať už jsou dobrá, anebo špatná... Kdo z nás ale ví, která vedou ke štěstí? Bývalý reportér Henri zachrání život děvčátku, které v nestřeženém okamžiku přepadlo přes zábradlí výletní lodi do Temže, sám ale utrpí vážná zranění. V kómatu se mu jako kniha snů promítá celý život - rodná Bretaň, výpravy na moře, život v Paříži, nenaplněná láska k nakladatelce Eddie... A také obrovská touha poznat konečně svého syna, mimořádně inteligentního třináctiletého Sama... (Mobaknihy.cz, 2019, [online])

1.1.1.2. Přístav naděje

Příběh plný laskavosti, vřelosti a životní moudrosti o tom, že nikdy není pozdě změnit svůj život.

Když Marianne pohltily kalné vody Seiny, cítila se vlastně šťastná, poprvé v životě opravdu šťastná. To, že ji proti její vůli jakýsi neznámý muž zachránil, její odhodlání ještě umocnilo. Když ji nechce Paříž, pojede k moři. A malovaná dlaždička, která se jí úplně náhodou dostala do rukou, ji nasměrovala do Bretaně, až do přístavu Kerdruc. Ovšem chyba lávky!, tam ji považují za dlouho a toužebně očekávanou kuchařku. A vařit, to Marianne skutečně umí výtečně. A tak své odhodlání skoncovat se životem odloží o den, pak ještě o jeden... (Mobaknihy.cz, 2019, [online])

1.1.1.3. Levandulový pokoj

Pařížský knihkupec Jean Perdu ví naprosto přesně, jaká kniha dokáže zmírnit určitou bolest duše. Na své lodi plné knih, kterou nazval Literární lékárna, prodává romány jako medicínu pro život. Jen sám sebe nedokáže vyléčit. Už jednadvacet let se trápí odchodem krásné provensálské dívky Manon, která ho opustila, když v noci spal. Nezůstalo mu po ní nic, jen dopis, který se nikdy neodvážil otevřít a přečíst. Až do letošního léta...(Mobaknihy.cz, 2019, [online])

2. Román Levandulový pokoj

2.1. Levandulový pokoj

Autorčin nejznámější a nejprodávanější román vyšel poprvé v českém překladu roku 2014 v nakladatelství MOBA, v překladu Dagmar Hoangové. (George, 2014)

Román Levandulový pokoj je prvním ze tří autorčiných románů, kterými se z renomované novinářky stala spisovatelkou. Kniha byla poprvé publikována v originálním znění v Německu pod názvem "Das Lavendelzimmer" 2. května 2013, a od té doby byla přeložena do 37 jazyků, mezi které řadíme například: češtinu, angličtinu, ukrajinštinu, italštinu, a dokonce arabštinu.

Kniha získala ocenění „New York Times Bestseller“; „An Indie Bestseller“ za rok 2015, i díky čemuž se autorka stala jednou ze současných mezinárodně nejprodávanějších spisovatelek. (Nina Geore, 2018, [online])

Název Levandulový pokoj „nejenom označuje dílo a podává předběžnou informaci o něm, ale současně také dává jakýsi klíč k jeho chápání.“ (Všetička, 1992 str. 43)

2.2. Kompoziční výstavba románu

Literární text, definovaný polským literárním teoretikem Henrykem Markiewiczem jako „specifické sekvencionální¹, posloupné nebo následné uspořádání zvukových nebo grafických jazykových znaků a s nimi spojených významových schémat slov a vět“ (Haman, 1999 str. 68), který budeme v následujících odstavcích interpretovat, je román.

Jeho kompozice, což je „uspořádání uměleckého literárního díla a jeho jednotlivých složek, zejména složek obsahových a formových“ (Všetička, 1997 str. 10) je chronologické vypravování, které čtenáři vnímají očima hlavního protagonisty – postaršího knihkupce Jeana Perdua.

Z pohledu architektiky, tedy „vnější výstavby díla, kterou vytvářejí tzv. architektonické jednotky... - v prozaickém díle se jedná o kapitoly“ (Všetička, 1992), je román strukturován správně do kapitol, které na sebe navazují v úzké časové posloupnosti, příběh je obohacen množstvím retrospektivních prvků – které jsou „založeny na porušování časové a dějové posloupnosti v literárním díle; děje se tak návraty do minulosti, návraty k dějovým východiskům, zpětnými posuny od následků k příčinám“ (Všetička, 1997 str. 65),

¹ Sekvence = následnost

a jen umocňují ve čtenáři dojem, že se děj skutečně odehrál. Celý příběh románu je rozčleněn do 44 kapitol, které jsou označeny pouze arabskými číslicemi, a závěrečného epilogu.

Na konci knihy autorka zveřejnila recepty, které se dají vnímat jako nutné doplnění čtenářského prožitku: „Provence – stejně rozdílná a rozmanitá jako tato krajina je i její kuchyně. Na pobřeží ryby, ve vnitrozemí zelenina, v horách jehněčí maso nebo jídla se spoustou luštěnin. Jedna oblast klade důraz na používání olivového oleje, druhá na víno a na italské hranici se připravují těstovinové pokrmy. V Marseille líbá Orient západní země mátou, šafránem a kmínem a ve Valcouse je ráj lanýžů a pralínek.“ (George, 2014 str. 305)

Kapitoly nejsou příliš dlouhé a příběh je primárně zaměřen na putování staršího knihkupce Jeana Perdua, který se již dvacet let trápí náhlým odchodem dívky, kterou miloval, a jeho nečekaného společníka, Maxe Jordana, jež se k Jeanovu cestování připojil za velmi kuriózní situace.

Dalším prvkem v románu, který text ozvláštňuje, jsou retrospektivní útržky z „Manonina cestovního deníku“, které čtenáři dovolují nahlédnout do mysli mrtvé Jeanovy milenky:

„Manonin cestovní deník

Na cestě do mého života, mezi Avignonem a Lyonem

30. červenec 1986

Je zázrak, že se mnou všichni nenasedli do vlaku! Nervy drásající byl už samotný fakt, že opustili svůj tympanový kopec, sešli k nám do údolí a doprovodili mě do Avignonu, aby viděli, že jsem opravdu nastoupila do rychlíku Marseille-Paříž. Tedy rodiče, teta Ženy nepotřebují žádné muže, Julia, sestřenice Jsem moc tlustá a Nicolette Jsem pořád tak unavená. Předpokládala jsem, že se chtějí zase jednou podívat do pořádného města, zajít si do kina a koupit si pár desek s Princem.

Luc s námi nejel. Báł se, že neodjedu, když bude na nádraží. Je pravda, že dokážu na sto metrů poznat jeho duševní rozpoložení jen podle toho, jak stojí nebo sedí a jak drží ramena a hlavu. Je skrz naskrz jižan, jeho duše je oheň a víno. Nikdy není chladný. Do všeho, co dělá, zapojuje cit, nic mu není lhostejné. Říká se, že v Paříži je většinu lidí všechno úplně fuk.“ (George, 2014 stránky 86-87)

Jedním z posledních ozvláštňujících prvků, které Nina George do románu zakomponovala, je mapa cesty po Seině, kterou Jean Pedru a Max vykonali. Ta se skládá ze

dvou částí: trasy cesty Jeana Perdua po vodě (Paříž – Ménerbes) a trasy cesty Jeana Perdua po zemi (Ménerbes – Sanary-sur-Mer).

Dalším je seznam knih a jejich léčivého významu, výňatek z *Perduovy Literární lékárny pro případ nouze; od Adamse po von Arnimovou*, například:

„**Saramago**, José: *Město slepých* (Originál: *Ensaio sobre a cegueira*. Editorial Caminho, Alfragide 1995)

Proti přepracování a ke zjištění, co je skutečně důležité. Proti slepotě ke smyslu vlastního života.

Stoker, Bram: *Drákula* (Originál: *Dracula*. Archibald Constable and Company, Edinburgh 1897)

Doporučuje se proti nudným snům a při tvrdošijném čekání na zazvonění telefonu („Kdy konečně zavolá?“).“ (George, 2014 str. 317)

Tyto literární vsuvky hlavního protagonisty jsou zřetelné v průběhu celého díla.

3. Postavy a jejich onomastická charakteristika

V další kapitole se budeme zabývat onomastickou charakteristikou jmen hlavních protagonistů děje románu *Levandulový pokoj*.

Onomastika je nauka o vlastních jménech, která se zabývá jejich původem a významem.

Při zkoumání a hledání významu jednotlivých vlastních jmen si všimneme, že všechna mužská jména, se kterými autorka pracuje, mají hebrejské kořeny.

Každé jednotlivé jméno, které se autorka rozhodla postavě přiřadit, přesně vystihuje chování postavy v průběhu celého příběhu. V následujících odstavcích se zaměříme na čtyři hlavní postavy románu: knihkupce Jeana Perdua, jeho dávnou milenkou Manon, spisovatele Maxe Jordana, a konečně Catherine, která Jeanovi vstoupí do života na začátku knihy a stane se další hybatelkou jeho osudu.

3.1. Jean Perdu

„...vysoký muž v konzervativním oblečení, s nepoužívaným, nedotčeným tělem, který chodí přikrčeně, jako by chtěl být neviditelný?“ (George, 2014, s. 56) Francouzská varianta jména Jehan, starofrancouzská forma jména Iohannes, latinská podoba řeckého jména Ιωάννης (Ioannes), sama odvozená od hebrejského jména (Yochanan), což znamená "YAHWEH je milostivý", kořen jména (yo) odkazuje na boha a přípony (chanan) znamenají milostivý. Hebrejská podoba se objevuje ve Starém zákoně (napsaný v angličtině Johanem nebo Jehohanem), ale toto jméno vděčí za svou popularitu dvěma novozákonním postavám, dvěma vysoce uctívaným svatým. Prvním z nich je Jan Křtitel, židovský asketik, který je považován za předchůdce Ježíše. Ježíše pokřtil a byl později popraven Herodesem Antipasem. Druhým je apoštol Jan, který je tradičně považován za autora čtvrtého evangelia a zjevení. (Behind the Name: Meaning of Names, Baby Name Meanings, 2019, [online])

Příjmení Perdu je francouzský výraz pro slova jako – ztracený, zapadlý odlehlý, prohraný. A Jean je skutečně téměř polovinu příběhu postavou, která je ztracená a hledá svou kotvu, své místo na zemi.

Hrdinu v knize charakterizují především ženy, což je u mužského protagonisty přirozené. A tak se setkáváme jak s hodnocením sousedek z pařížského bytu, které o něm prohlašují: „Jste kašmír mezi látkami, z nichž jsou ušiti muži.“ (George, 2014 str. 9), tak také s retrospektivní charakteristikou mladého Jeana Perdua z pohledu jeho životní lásky a příčiny veškerého dění v knize, Manon:

„Na Francouze má hodně vysokou postavu. Je knihkupec. Jeho zuby jsou bílé a laskavé, oči zelené jako rostliny. Jejich zeleň připomíná trochu barvu cedru před oknem mé ložnice v Bonnieux. Rty má rudé jako hrozny, vlasy husté a silné jako stonky rozmarýnu.“ (George, 2014, s. 90) Jako by Manon pro jeho vykreslení nepostačovala rostlinná říše, hned v dalším odstavci dopisu, který píše rodičům, Jeana charakterizuje i ze zvířecího pohledu: „Připadá mi jako bílá vrána. Je chytrý a silný a povznesený nad vším. Jako velký hrdý pták, který střeží oblohu.“ (George, 2014 str. 90)

3.2. Manon

Jméno hebrejského původu, které je francouzským ekvivalentem, a zároveň deminutivem pro jméno Marie. Manon je v literatuře ztělesněním ženy, která má tu moc zničit muže, ať už v románu Antoine Francois Prevosta: Příběhy rytíře des Grioux a Manon Lescautové; či v básni Vítězslava Nezvala: Manon Lescaut, touto knihou inspirované.

Této koncepci se drží i autorka románu, která v postavě Manon vykresluje ženu, jež beze slova opustí milence. Ženu, která způsobí, že třicetiletý muž ztratí vůli žít, nenalezne odvahu vstoupit do pokoje, který společně obývali, a v důsledku těchto událostí se přes dvacet let utápí ve smutku a bolesti.

„Manon. Ta silná, v žádném případě roztomilá a dokonalá Porvensálka, která se vyjadřovala tak, že měl dojem, že se může jejích slov dotknout. Nikdy nic neplánovala, byla vždy cele tady. Nemluvila při hlavním jídle o dezertu, při usínání o ránu, při loučení o dalším setkání. Žila vždy přítomností.“ (George, 2014 str. 50)

3.3. Max Jordan

Příjmení Jordan pochází od názvu řeky, která protéká mezi Jordánskem a Izraelem. V hebrejštině je jméno řeky (Yarden), a to je odvozeno od (yarad), což znamená „sestup“ či „tok dolů“. Podle Nového Zákona Jan Křtitel pokřtil Ježíše Krista ve vodách Jordánu, který byl přejat jako vlastní jméno v Evropě poté, co křižáci přinesli vodu z oné řeky, aby mohli pokřtít své děti. (1 M 13.10). (Behind the Name: Meaning of Names, Baby Name Meanings, 2019, [online]) Symbol tohoto jména pro děj příběhu je jasný, příjmení Jordan odkazující na svatou řeku v příběhu symbolizuje plavbu Maxe a Jeana Perdua po Seině.

3.4. Catherine

Anglický ekvivalent řeckého jména Aikateriné, které je odvozeno ze slova katharos, značící „čistý, neposkvrněný“. (A World of Baby Names: A Rich and Diverse Collection of Names from Around the Globe, Revised and Updated, 2003, [online])

Tento přídomek má jméno zejména od 14. století, kdy vznikla Legenda o svaté Kateřině, ve které je Kateřina vyobrazena jako vrchol ctnostné ženy, která odmítne nabídku k sňatku, protože svůj život zaslíbila Kristu a je proto umučena. Podobné rysy lze najít i v postavě našeho románu: „Měla krátké, světlé vlasy a perlově šedé oči pod jemným obočím. Dívaly se nedůvěřivě, přesto však měkce. Byla bosá a na sobě měla šaty s výstřihem, který odhaloval jen její klíční kosti.“ (George, 2014 str. 47)

4. Interpretace románu *Levandulový pokoj* a motivy v díle Niny George

4.1. Interpretace románu

Interpretací literárního díla rozumíme „četbu konkrétního textu, při níž jde o takové otázky, jako je význam a smysl textu jako celku, jeho tematická struktura nebo vztah mezi sémantickými a jazykovými či stylistickými aspekty... Interpretace je hypotéza týkající se nejobecnějšího uspořádání a koherence všech prvků, které tvoří literární text.“ (Newton, 2008 str. 11)

Jean se živí jako knihkupec, který ví přesně, která kniha pomůže na jakou životní situaci, a jeho Literární lékárna je proslavená po celé Paříži. „Lod' s knihami se zhoupla. Zákaznice na vysokých podpatcích zavravorala. Perdu jí ale nepodal ruku, nýbrž knihu *S elegancí ježka*. Reflexivně po tom románu sáhla a pevně se ho chytila. Perdu ho stále držel. Mluvil přitom na ženu uklidňujícím, něžným, tichým hlasem. „Potřebujete pokoj, kde by bylo přítmi a malé koťátko, jež by vám dělalo společnost. A tuto knihu, kterou si laskavě pomalu přečtete. Odpočnete si při tom. Určitě budete hodně přemýšlet a pravděpodobně i plakat. Kvůli sobě, kvůli rokům. Budete se pak ale cítit lépe. Uvědomíte si, že nezemřete, i když máte takový pocit, protože se k vám ten chlap nezachoval slušně. Začnete se mít zase ráda a nebudete si už připadat ošklivá a naivní.“ Teprve po tomto proslovu knihu pustil. Zákaznice na něj upřeně hleděla. Tvářila se tak vyděšeně, že mu bylo jasné, že trefil do černého. Dost přesně.“ (George, 2014 str. 18-19)

Přestože lidem okolo sebe s pomocí knih vždy přesně poradí a pomůže jim, sám sebe vyléčit nedokáže. Situace, kdy se odhodlá otevřít dlouho opomíjené dveře do pokoje, který dvacet let nenavštívil, a který důmyslně skryl za stěnou sloužící jako knihovna, při jejímž vykládávání mu jako poslední kniha zůstal v ruce titul „*Tomova půlnoční zahrada*. Pohádka o cestování v čase od anglické spisovatelky Perceové.“ (George, 2014 str.10), pokoje se stěnami barvy levandule, který působí, jako by se v něm zastavil čas, aby pomohl sousedce s vybavením bytu tak, že jí věnuje starý nepoužívaný stůl, se stane klíčovou pro další děj příběhu.

Jean se rozhodne, že sousedce Catherine by pomohla kvalitní literatura a v okamžiku, kdy u ní zaklepe na dveře, aby jí poskytl duševní stravu, stane se něco, co změní jeho život od základů: „Haló!“zašeptal. „Přinesl jsem ty knihy!“ Opřel papírový sáček o dveře. V okamžiku, kdy se Perdu narovnal, Catherine otevřela. V ruce držela obálku.

„Našla jsem dopis, monsieur.“ Bylo to moc dojmů najednou. Catherine, její oči, obálka s vybledlým zeleným písmem, blízkost té ženy, to, jak voněla, ty klíční kosti, život, který... **Dopis?**“ (George, 2014 str.47-48)

Tento dopis a jeho obsah mimo jiné zapříčiní Jeanovo rozhodnutí vydat na cestu, uzavřít svou třináctou komnatu, smířit se s minulostí, aby mohl začít žít plnohodnotný život. „Druhým archetypem epické zápletky je cesta. Hrdina vychází ze svého domácího prostředí do ciziny, aby tam projevil své hrdinství, aby objevil nové životní možnosti apod. a navrátil se domů (dovršil cyklický smysl dění).“ (Haman, 1999 str. 129)

Shodou náhod mu společnost na cestách poskytne mladý autor Max Jordan, jehož knihu Noc odmítl prodat zákaznici. „Přišel jsem, zrovna když jste té dámě odmítl prodat mou knihu,“ pronesl nešťastně. Proboha! To nebylo zrovna dobře načasované! „Myslíte si, že je tak špatná?“ „Ne,“ odpověděl Perdu okamžitě. Jordan by sebemenší zaváhání pochopil jako ano. Nebylo nutné mu něco takového dělat. Navíc si Perdu opravdu nemyslel, že je ta kniha špatná. ... „...Ta zákaznice vaši knihu v tuto chvíli nepotřebovala. Nesnesla by ji. Měla by v jejím případě příliš silné vedlejší účinky.“ (George, 2014 str. 29-30)

Mladý spisovatel, který se na palubu lodi Lulu dostane těsně po Jeanově odplutí impulzivním útekem před davy obdivovatelek; muž, ke kterému si Jean bude chvíli hledat cestu, až se mezi nimi vytvoří téměř otcovsko-synovský vztah:

„Max vypadal hrozně ublíženě a ztraceně. Perdu pocítil nezvyklou touhu přivinout ho k sobě. Když to skutečně udělal, potřeboval dva pokusy, než přišel na to, kam má položit ruce, aby mohl Maxe přitisknout na své rameno. Stáli tak bez pohnutí s boky pohupujícími se dopředu. Po chvíli mu Perdu pošeptal do ucha zakrytého klapkou: „Váš otec je zbabělý ignorant.“ Max sebou polekaně trhl, Perdu ho ale držel železným stiskem. Mluvil potichu, jako by mu sděloval nějaké tajemství: „Namlouvá si, že si lidi o něm povídají. Dobře mu tak. Ve skutečnosti mluví pravděpodobně o vás. A kladou si otázku, jak může mít člověk, jako je váš otec, tak báječného, úžasného syna. Jste možná to nejlepší, co se mu v životě podařilo.“ Max s námahou polkl. Zašeptal tenkým hlasem: „Matka mi řekla, že to tak nemyslí, neumí jen svou lásku vyjádřit slovy. Miloval mě prý i tehdy, když mi nadával a mlátil mě.“ Perdu popadl svého mladého společníka za ramena, zadíval se mu do očí a pronesl: „Monsieur Jordane. Maxi. Vaše matka lhala, protože vás chtěla utěšit. Je nesmysl vydávat špatné zacházení za lásku. Víte, co říkala moje matka?“ „Nehraj si se špinavými dětmi?“ „To ne. Nikdy se nechovala nadřazeně. Tvrdila, že ženy jsou často spoluviníky brutálních, lhostejných mužů. Lžou kvůli nim, obelhávají své vlastní děti. Protože k nim jejich otcové chovali stejně.“

Pořád ještě chtějí věřit, že za tou krutostí je láska, aby nepřišly bolesti o rozum. Faktem ale zůstává, že to láska není.“ Max si otřel z koutku oka slzu.“ (George, 2014 str. 105-106)

Tento vztah se v průběhu společného putování prohlubuje, oba muži se dostávají do další životní etapy a cesta je osvobozuje. „Když Perdu a Jordan kráčeli po pontonovém mostu k přístavní kanceláři, připadali si jako chlapci, kteří poprvé políbili dívku a vyšli z toho živí a s neuvěřitelně vzrušující zkušeností.“ (George, 2014 str. 110)

Přes všechnu mladost, která z Maxe na Jeana působí, si starší muž ani na chvíli nepřeje být na místě toho mladšího, znovu prožít ta mladá léta, leda snad, že by měl stejné životní zkušenosti, jako nyní, což dokazuje jeho jistou moudrost: „Ach ne, nechci, aby mi bylo znovu jednadvacet, pomyslel si Jean, Snad jen v případě, že bych měl stejné vědomosti jako dne. Hloupost! Nikdo by nezmoudřel, kdyby nebyl jednou mladý a hloupý.“ (George, 2014 str. 111)

A právě i díky tomuto svému myšlení Jean nechává Maxe, aby si na některá životní příkoří přišel sám, přesto se mu snaží radit, navádět kormidlo jeho života tím lepším směrem, a i díky jejich nepřetržitému kontaktu Perdu bilancuje svůj život, který nebyl nenaplněn manželstvím či dětmi, ale který byl naplněn tou dokonalou, pravou láskou. Max se pro Jeana stává symbolem života, který mohl mít:

„Max. Spisovatel s klapkami na uších, nadějný vykladač snů. Syn, kterého mi vnutili. Jsem tak starý, že vypadám jako otec? A... co by na tom bylo špatného? Perdu pocítil tady, v říčním přístavu, prudkou touhu po rodině. Po někom, kdo by na něj rád vzpomínal. Po možnosti vrátit se do okamžiku, kdy si ten dopis ještě nepřečetl.“ (George, 2014 str. 112)

Autorka nám prostřednictvím příběhu předkládá životní tragédii nás všech, lidskou přirozenost, která stále touží po tom, aby byl život lepší a méně bolestivý, a proto po každé volbě váháme, zda to, co jsme učinili, bylo to, co jsme chtěli. Po každé změně našeho života přemýšlíme o tom, jaké by to bylo, některé skutečnosti nikdy nevědět a moci žít jako doposud.

Stejným problémem v první třetině knihy prochází i hlavní postava románu, Jean. Jeho přemítání o tom, co by mohlo být a co už nebude je tak lidské, že se tím víc přibližuje čtenáři, který se s ním dokáže zpodobnit. Každý máme ve své životě nějaký takový levandulový pokoj se stolem, ve kterém nalezneme dopis, který nám může změnit život od základů.

A tak Jean v průběhu cesty přemítá a vzpomíná na vše, co před dvaceti lety prožil s Manon, a její přítomnost v ději je umocňována výroky, které si Jean přehrává. Podobně jako v dalším z autorčiných románů - *Přístav naděje*, se tak čtenář může seznamovat s autorčíným

osobitým pohledem na život a smrt, právě prostřednictvím Jeanových vzpomínek na slova mrtvé Manon: „Smrt neznamená vůbec nic, Jeane. Zůstaneme pořád tím, čím jsme pro sebe byli.“ (George, 2014 str. 118)

Manon se pro Jeana stává nejen bolestivou ranou, ale i lékem, vnitřním hlasem, svědomím; Jean si prostřednictvím vybavování vzpomínek a ni a vymýšlením spekulací, jak by Manon v dané chvíli jednala a co by mu řekla, snaží uspořádat sám v sobě myšlenky a žít:

„Chceš kvůli tomu prožít zbytek života bez hudby? Ale Jeane! Ty hudbu tak miluješ! Zpíval jsi mi, když jsem se bála usnout a promrhat čas strávený s tebou. Psal jsi mi verše na prsty u rukou i nohou a na nos. Ty jsi hudba, Jeane, skrz naskrz. Jak se můžeš tak zabíjet?“ (George, 2014 str. 120)

4.1.1. Fantaskní prvek

Jedním ze zajímavých prvků celého vyprávění je přítomnost fiktivního spisovatele, Sanaryho, jehož díla ovlivňují celou plavbu Jeana a Maxe. V postavě Sanaryho autorka do děje vsunula fantaskní prvek, motiv záhady, kterou chtějí oba muži vyřešit.

Oba dva se touží se slavným spisovatelem setkat, a každý z nich k němu má naprosto odlišný vztah, přesto je Sanary jedním z pojítek, které drží Jeana a Maxe pohromadě a stává se v příběhu studnicí životní moudrosti: „Vedle spícího Maxe stočeného do klubíčka s koleny přitisknutými k hrudi a ústy sešpulenými jakoby k otázce: Jak to? Ležela Sanaryho Světla jihu. Perdu zvedl tenký svazek, Max v něm podtrhal tužkou věty a poznamenal si vedle otázky. Četl ho tak, jak se má kniha číst. Čtení je cesta bez konce. Dlouhá, nikdy nekončící pouť, při níž se člověk stává shovívavějším a cítí k lidem stále víc přátelství a lásky. Max je na začátku té cesty. S každou přečtenou knihou ponese v sobě víc ze světa, věcí a lidí.“ (George, 2014 str. 122)

Kniha *Světla jihu* je smyšleným dílem smyšleného autora a spolu s Maxem Jordanem a jeho románem *Noc* se tak stává jednou ze dvou knih, které jsou v románu zmíněny a nejsou skutečné. A je také pro příběh nesmírně důležitou, pátrání po jejím autorovi je pro Jeana paralelou k lásce s Manon: „Hledám ho už dvacet let. Nebo ji. Ta kniha... je...“ Jean Perdu se snažil vyjádřit to slovy, neviděl ale nic jiného než světlo, které se pohybovalo na řekách „Je jako žena, kterou jsem miloval. Vede k ní. Je to tekutá láska. Taková míra lásky, jakou ještě dokážu snést. Byla stéblem, jímž jsem posledních dvacet let dýchal.““ (George, 2014 str. 205)

Autorka tohoto díla se s Jeanem a jeho společníky opět setkává za kuriózní situace, a sice je vylovena z vody za bouře, když si šla zaplavat a neodhadla sílu proudu. Jeanovi chvíli trvá, než si spojí veškerá vodítka, ale poté nemá pochyb, vylovená Samantha je Samy –

Sanary, autorka *Světla jihu*, a tak se pomalu dovršuje cyklické dění cesty, kdy na konci knihy začínají do sebe zapadat její jednotlivé dílky a záhady, jako puzzle. „Věděl najednou, jakou otázku jí musí položit. „Samy?“ pronesl. „Copak, Jeane?“ Mluvila sice jinak, tak tomu ale bylo vždycky. To, co spisovatel píše, je hlas srdce, jeho duše. „Tys napsala *Světla jihu*, nemám pravdu?“ Určitě to byla jen náhoda, že právě v tu chvíli svítilo slunce skrz dvě velká seskupení oblak. Vytvořilo tak světelný kužel, který dopadal jako ukaovák na horní okraj Samyných očí. Rozjasnil je. Vypadaly jako zapálené svíčky. „Ano,“ přiznala tiše. „Ano.““ (George, 2014 stránky 214-215)

4.1.2. Prvky humoru

Snaha obou hlavních protagonistů o zjištění pravé Sanaryho identity se stává motivem několika humornějších situací, které oba protagonisty čtenáři ještě víc zlidští a přiblíží, a díky kterým se příběh, jež občas nabírá velmi teskných melodií, ožíví a prozáří vtipem:

„Nejzajímavější na něm ale byla skutečnost, že byl jedním z jedenácti jmen na Perduově seznamu možných kandidátů na autorství Sanaryho *Světla jihu*. A ten člověk bydlel v Cepoy, vesnici před Montargisem, která ležela přímo u kanálu. „A co uděláme? Zazvoníme a zeptáme se: Nazdar, starý brachu, nenapsal jsi *Světla jihu*?“ pronesl Max posměšně. „Ano, přesně tak. Co jiného?“ Max nafoukl tváře. „Normální lidé posílají mejly,“ prohlásil.“ (George, 2014 str. 130)

Současně s humorem tak tyto situace přinášejí do děje další prohlubování výše zmiňovaného otcovsko-synovského vztahu, který se mezi oběma muži v průběhu jejich cesty vytváří.

4.1.3. Podoby lásky

Oba protagonisty také spojuje láska, láska ke knihám, i životu, kterou v sobě musí znovu objevit. „Láska je byt. Všechno v tom obydlí se má používat, nic se nesmí zavrhovat, ničím se nemá šetřit. Žije jen ten, kdo obývá i lásku a nezalekne se žádného pokoje, žádných dveří. Háda se i něžně se dotýkat, obojí je stejně důležité. Držet se pevně jeden druhého a zase se pustit rovněž. Principem existence je, aby byl používán každý pokoj lásky, jinak se v něm zabydlí strašidla a nepříjemné pachy. Zanedbávané místnosti a domy mohou být zrádné a zapáchající.“ (George, 2014 str. 123)

4.1.4. Dopisy

Dalším charakteristickým prvkem románu jsou dopisy. Jean píše dopis do Paříže, aby se ujistil, že si nikdo z jeho známých a sousedů nevyloží jeho náhlý a naprosto nečekaný odchod z města nějak špatně, a zároveň tak udržuje křehké pouto, které začal s Catherine budovat. Jako muž, který žije v domě obývaném především ženami, je srozuměn s tím, že se dopis pro Catherine nedostane do rukou jen Catherine, a i proto jej stylizuje tak, aby uspokojil všechny své milé sousedky:

„Machère Catherine, milá madame Rosalette (Nové vlasy? Nádherné! Mokka?), vážená madame Bommeová a všichni z domu číslo dvacet sedm, objednávejte si prozatím knihy u mého kolegy v knihkupectví Voltaire et plus. Neopustil jsem Vás ani jsem na Vás nezapomněl, je ale pár nedokončených kapitol, které si musím znovu přečíst... a ukončit, abych zkontroloval duchy. J.P.“ (George, 2014 str. 124-125)

A ono krocení zlých duchů je v románu vyjadřováno Jeanovými neustálými vzpomínkami na Manon a chvíle, které spolu prožili. S každou další myšlenkou toto vzpomínání Jeana bolí méně a méně, přesto je jeho vyrovnávání se se ztrátou milované ženy bolestivé. Bojuje sám se sebou, s pomocí vnitřních monologů, kterými zároveň chce udílet rady svému „adoptivnímu synovi“ rady do života, se smiřuje se životem, ve kterém už Manon nikdy nebude moci stát po jeho boku:

„„Jen se nezamiluj do ženy, která umírá, Maxi! To je k nevydržení,“ zašeptal Jean. Něco v jeho hrudi se sevřelo. Stoupalo mu to hrdlem a vytrysklo z úst. Bylo to křečovitě, hluboké zavzlykání. *Jak křičela! Jak ta srna křičela! Ach, Manon!* A pak přišel pláč. Opřel se o strom a přitiskl levou i pravou dlaň k jeho kmeni. Sténal a z očí se mu řinuly slzy. Jean Perdu plakal jako ještě nikdy.“ (George, 2014 str. 183) Když je Jean konečně schopen sám v sobě přijmout fakt, že je Manon mrtvá, svěřuje se se svým tajemstvím i svým spolucestovatelům, a opět se přesvědčí o ryzí povaze Maxova srdce, když ten mu dá najevo, že dávno ví, že žena, za kterou se vydali, je mrtvá a mlčel jen proto, aby dal Jeanovi možnost mu tuto informaci říci osobně.

A opět se zde setkáváme s motivem vody, i když v přeneseném slova smyslu, ve chvíli, kdy Jean dojde uvědomění, že „Všechna ta láska, ti mrtví, všichni lidé, které jsme v ivotě poznali, jsou jako vodní toky, které vytvářejí naše duševní moře. Nebudeme-li na ně vzpomínat, moře vyschne.“ (George, 2014 str. 189)

Cesta k tomuto uvědomění vedla přes impulzivní odjezd z domova, k přijetí mladého spisovatele téměř za vlastního syna, vyslechnutí si bezpočtu jiných příběhů zhrzených

milenců, milenek, všech zlomených duší, až k poznání Manonina manžela a smíření se se ztrátou iluzí, budovaných dvacet let.

Dopisem vše začalo, a dopisem také pouť za ukončením mnohaleté životní etapy Jeana končí, když si konečně přizná, že je připraven začít život po boku nové ženy:

„... Chci tisíc malých a velkých věcí s Tebou, s námi, Ty, já, my spolu, Ty ve mně a já v tobě. Prosím Tě, Catherine, přijed'!

Přijed' brzy!

Přijed' ke mně!

Láska je lepší než to, co se o ní říká.

P.S. Skutečně!

Jean“

(George, 2014 str. 262-263)

A s pomocí Catherine konečně uzavírá ve svém nitru jednu velmi dlouhou kapitolu svého života. Jakmile Jean dojde k tomuto uvědomění a smíření, je skutečně připraven přijít na místa, kde Manon žila svůj druhý, manželský život. Seznamuje se zde s Lucem, Manoniným manželem: „Stále víc chápal, proč se Manon provdala za Luca. A ne za něho. „Bylo to peklo,“ přitakal. Chtěl o tom říct víc, mnohem víc, slova mu ale uvízla v krku. Představa, že Manon upírá pohled na dveře, které se nikdy neotevřely! Neotočil se k Lucovi. V očích ho pálily slzy studu. Stáli necelý metr od sebe. Pohledy si řekli to, co s nedalo vyslovit. Jean viděl Lucův smutek a něhu, zlost i pochopení. Poznal, že přemýšlí, co mají dělat, ale i to, že mu nechybí odvaha všechno vydržet. *Přál bych si, abych znal Luca dřív.* Po počáteční nenávistia žárlivost mohli spolu truchlit.“ (George, 2014 str. 284)

A tak se stáváme svědky ukončení dvaadvaceti let marného doufání, stranění se společnosti a utápění se v otázkách po tom, co by mohlo být. Svědky toho, že i v pokročilém věku může člověk začít naplno a znovu, potkat mnoho přátel, a dokonce se i znovu otevřít druhému člověku tak, aby s ním mohl strávit zbytek života. Jean Perdu už není ztraceným mužem.

Jean se konečně pouští do dokončení knihy, kterou má od počátku děje v úmyslu napsat, zažívá poklidný rodinný život s Catherine, a konec příběhu ve čtenáři zanechá klid, mír a víru v lásku, která je v každém z nás: „Často, jako právě teď, sedává Jean Perdu v letní kuchyni svého venkovského sídla, otrhává listy rozmarýnu a květy levandule, vdechuje se zavřenýma očima tu silnou vůni Provence a píše knihu, která nese název *Velká encyklopedie malých pocitů. Příručka pro knihkupce, milovníky a jiné literární farmaceuty.* Pod písmenu K napsal v tuto chvíli: Kuchyská potěcha. Pocit, který se dostaví, když víš, že se v kuchyni

na sporáku vaří něco chutného, okenní tabule jsou zamžené a milovaná žena s tebou za okamžik usedne ke stolu a mezi dvěma lžicemi na tebe pohlédne. (Těž známé jako: Život.)“
(George, 2014 str. 304)

4.2. Motivy v díle Niny George

Jak si v následujících odstavcích ukážeme, v knihách Niny George lze najít celá řada různých motivů, které se prolínají jejími díly.

Motiv jakožto „základní jednotka tematické výstavby, je tematicky dále nedělitelnou jednotkou. Významy motivu jsou tvořeny výběrem slovní zásoby a kompozičními vztahy v rovině jazykové.“ (Lederbuchová, 2002 str. 200)

Při zkoumání jednotlivých motivů budeme vycházet z teze, že „při snaze určit, co autor zamýšlel v konkrétním textu, bychom měli vzít v úvahu ostatní texty téhož autora ... neodvoláme se na význam textu, nýbrž na určité textové rysy.“ (Juhl, 1980) Vybrali jsme motivy, které se objevily jak v knize *Levandulový pokoj*, tak také v románu *Přístav naděje*.

4.2.1. Barvy

Základním motivem obou autorčiných knih jsou barvy. Nejen, že každou svou knihu odlišuje jinou barvou názvu, ale jak při hlubší analýze díla zjistíme, každá použitá barva je pro danou knihu klíčová, a tak není náhodou, že název knihy *Levandulový pokoj* nese levandulovou, nebo chceme-li, fialovou, barvu a název knihy *Přístav naděje* je červený. Stejně tak pracuje Nina George s barvami i v ději svých děl.

Barvy v *Levandulovém pokoji* mají svou roli, přesto se o nich v příběhu mnoho nedozvíme, jedinou výraznější zmínkou, mimo letných upomínek na levandulovou barvu zakázaného pokoje, je pouze kuriózní setkání Maxe a Jeana s nahou malířkou:

„Jak přicházeli blíž, slyšeli hru na klavír a smích. Když dorazili na druhý konec zahrady, spatřil Perdu pod jedním z buků ženu, Byla nahá, jen na hlavě měla mondénní klobouk. Usazená na židli malovala na malířské plátno. Vedle ní seděl u klavíru na kolečkách muž ve staromódním anglickém letním obleku. „Hej! Ty s těmi hezkými ústy, umíš hrát na klavír?“ zvolala nahotinka, když spatřila přicházející. Max zrudl a přikývl. „Tak mi něco zahraj. Barvy tak rády tančí! Můj bratr nerozezná á od há.““ (George, 2014 str. 180)

Oproti tomu barvy v románu *Přístav naděje* jsou jedním z hybných prvků celého děje: „Yann tě poznal. Víš, že dokáže chutnat a slyšet barvy? Je synestetik. Vnímá věci, které nikdo z nás není schopen vidět nebo cítit. A pak je maluje. Viděla jsi to na té dlaždičce. Pochopila jsi, co vidí, aniž bys to věděla. Cítíte stejně.“ (George, 2016 str. 231)

4.2.1.1. ČERVENÁ

„Červená barva připomíná život na zemi se vším, co k němu patří. Připomíná potřebu postupovat v tomto světě vpřed a využít ke svému růstu všech možností, které nabízí.“

(Palouček, 2012, s.142) Význam této barvy pro román *Přístav naděje* klíčový. Pro jeho hlavní hrdinku tato barva symbolizuje volnost, možnost být tou, kterou se ve skrytu duše cítí být, únikem ze všedního nenaplňujícího života. Svobodou. Což plně koresponduje s výše citovaným významem červené barvy. „Ponořila prsty do vody a pomalu tam s nimi pohybovala. *Moc ráda bych spala s jiným mužem než s Lotharem. Chtěla bych nosit něco červeného. Přála bych si, abych bojovala. Zvedla se. Ještě není pozdě. Může dělat, co chce. A ona chce, aby to konečně skončilo.*“ (George, 2016 str. 35)

„Červená barva je barvou *životního* tepla, barvou intenzivního životního pocitu a *zralosti*. Pomáhá překonávat dosavadní *hranice* a pronikat vpřed. *Mobilizuje* síly a obrací pozornost k tomu, co je v dané chvíli podstatné. S její pomocí můžeme bezpečně *zakotvit* v nových situacích a *prosazovat* svou vůli.“ (Palouček, 2012 str.72) V souadu s touto definicí významu červené barvy jedná i hlavní protagonistka románu *Přístav naděje* – Marianne.

V románu lze také najít paralely červené barvy a jména Marianne: „*Mariann. Mariann* byla půvabná červená lodička, která se trochu zapomenutá pohupovala se splihlými plachtami po okraji.“ (George, 2016 str. 27)

„Jejím prvotním určením je *zachovat a šířit život*. Veškerý život je ovšem závislý na nezměrné síle, která proudí všemi světy a proniká i do našeho vesmíru. Červená barva tvoří vždy most od jedné úrovně k druhé a vytváří tak základní spojení mezi dvěma rozdílnými světy – průplav, jímž se živá síla může šířit dále.“ (Palouček, 2012 str.72)

4.2.1.2. LEVANDULOVÁ

Jak už je z názvu románu patrné, levandulový odstín je pro příběh klíčový. Nejen, že se děj příběhu odvíjí od dopisu, který je ukryt v pokoji této barvy, ale také je celý příběh prodchnut jemnou vůní levandule, se kterou je spojována Provence, odkud Manon pocházela.

„A pak se přikryje jeho tělem. *** spí na divanu v levandulovém pokoji, jak nazvala tu zakázanou místnost, zachumlaná do své provensálské patchworkové pokrývky, kterou si ušila před svatbou. Než se provdala za toho svého vinaře a než... ho opustila. A pak ještě jednou.“ (George, 2014 str. 49)

Levandulový odstín je odstínem barvy fialové, která „symbolizuje spojení s duchovním světem a vědomou spoluprací s ním. Je to barva konečného poznání, které otevírá bránu k vyšším úrovním.“ (Palouček, 2012 str. 149) Jistě tedy není náhodou, že právě odstín této barvy autorka zvolila jako barvu pokoje, ve kterém se nalézá dopis, který Jeana dovede na konec jedné životní etapy, k poznání sebe sama a otevře před ním zcela nový život.

4.2.2. Cesta

Jak už jsme výše zmínili, cesta hlavního protagonisty je jednou z hlavních hybných příčin většiny událostí románů, a nejinak je tomu i v případě obou autorčiných děl. V případě *Levandulového pokoje* i v případě *Přístavu naděje*, se oba hlavní protagonisté dostanou ve svém životě do bodu, kdy mají pocit, že stojí na místě a je načase se posunout dál.

A v tom jim pomůže právě ona cesta, tedy v případě Jeana Perdua jeho náhlé a zběsilé odplutí se svou lodí, a v případě Marianne útěk z blázince na místo, které ji z nevysvětlitelných příčin láká. Jak Jean, tak Marianne na svých cestách potkávají „sami sebe“, dalo by se říct, že cestují do sebe. A v obou případech jim cesta pomůže k novému začátku, přestože ne v obou případech na místě, kam docestovali.

Oba protagonisté se po nějaké době vrací na místa, ze kterých se na cestu vydali, ale Marianne jen proto, aby se poté mohla opět vrátit do svého přístavu naděje – Kerducku, a Jean proto, aby konečně začal žít novou etapu svého života se ženou, kterou musel opustit, aby se mohl konečně definitivně odstříhnout od minulosti, a ke které se nyní navrácí začít budovat společnou budoucnost.

4.2.3. Kuchyně

To, že láska prochází žaludkem, je všeobecně uznávaná pravda a nejinak je tomu i v případě obou knih. Vaření v románu *Levandulový pokoj* sblíží Jeana a Catherine, pomůže jim vytvořit si k sobě vztah a odhodit ulity strachu: „Zanedlouho se okenní skla orosila, pod hrnci a pánvemi syčely plameny plynových hořáků, z bílého vína, šalotky a smetany se vařila omáčka a v těžké pánvi se na olivovém oleji dozlatova opékaly osolené brambory s rozmarýnem.

Bavili se, jako by to dělali už léta a jen nakrátko přestali. O Carle Bruniové a mořských konících, jejichž samečci nosí v kapse uvnitř břicha mladé. O módě, o prodeji ochucené soli a pochopitelně i o obyvatelích domu.

Taková témata, vážná i nevážná, je napadala mezi vínem a rybou, když stáli vedle sebe. Perduovi připadalo, jako by větu za větou objevovali svou duševní spřízněnost. “(George, 2014 str. 62) Kuchyně stála na počátku nového rodícího se vztahu mezi Catherine a Jeanem.

V románu *Přístav naděje* se kuchyně stane místem, kde Marianne naplno odhodí svůj starý život a začne se rozvíjet v ženu, kterou v soběběhem dlouholetého manželství vlivem nepřejícího a konzervativního nemilujícího manžela musela dusit. Osvobozuje ji: „Když Marianne pod Jeanremyho vedením rozebrala kraba a umíchala omáčku z cibule, česneku,

másla, *cremefraichea* koření, oflamboval ji Jeanremy ještě *calvadosem*, uhasil plameny *muscadetem* a ochutnal kousek masa z klepet. Něco bylo jiné. Nepatrná maličkost. Chutnalo to... po moři. Marianne vrátila krabovi svým mistrovským octovým kouskem příchut' moře.“ (George, 2016 str. 96)

4.2.4. Moře/ voda

Oba příběhy jsou spojeny s vodou jako takovou. V románu *Levandulový pokoj* se hlavní hrdina plaví po řece Seině, aby našel životní klid a rovnováhu. Sám sebe přirovnává k loďce na vodě: „Připadal si hrozně osamělý. Jako ubohá, malá loďka, která se bez plachty, vesla a beze jména ocitla na moři, které se jí vysmívá.“ (George, 2014 str. 53) A tento pocit v průběhu příběhu odeznívá.

Román *Přístav naděje* má vodu implicitně vyjádřenou už ve svém názvu, protože bez vodní hladiny by nemohl být přístav. „Hluboko pod ní, pod prastarými světlými skalními útesy se moře valilo na břeh. Marianne ho cítila, slyšela. Ochutnávala sůl na svých rtech, a aniž tomu mohla zabránit, propadla pohledu na tuto mořskou hladinu, na níž tančilo světlo.“ (George, 2016 str. 101)

5. Kontext dalších děl

Nina George přirozeně není autorkou pouze románu *Levandulový pokoj*, a proto se v následujících odstavcích zaměříme na její další dílo, a sice román *Přístav naděje*, ve kterém se pomocí stručné analýzy příběhu pokusíme najít paralely a možné vzorce při psaní, které bychom dále mohli považovat za typické pro autorčin osobitý styl.

5.1. Přístav naděje

Stejně jako v románu *Levandulový pokoj*, i v dalším z autorčiných děl, kterým je *Přístav naděje*, se setkáváme s nepříliš mladým protagonistou příběhu, oproti *Levandulovému pokoji* ovšem dochází v posunu vnímání protagonisty. Na rozdíl od *Levandulového pokoje* a hlavní postavy Jeana Perdua se totiž hlavní hybatelkou děje *Přístavu naděje* stává Marianne, *„Jsem starší, než kdy byla moje babička. Vždycky jsem doufala, že ve mně dřímá moudrá stará žena. Trpělivě čeká, až se vyloupne z nitra navenek. Nejdřív se objeví tělo, pak tvář a nakonec drdol. V ruce bude držet teplou, z trouby vytaženou formu s tvarohovým koláčem. Marianne zklamaně sklopila zrak. Neříkala se na ni moudrá žena, jen zestárlý vrásčitý obličej, malá ženuška, ne o moc větší než ve čtrnácti letech a pořád stejně baculatá.“* (George, 2016 str. 30); která se pokouší bojovat proti neúspěchu a nenaplnění životních ideálů jednou z nejistějších zbraní, a zároveň tím jediným, čím člověk skutečně vládne, a sice vlastním životem.

„Tak ráda bych byla krásná!, pomyslela si Marianne. Jen pět minut. Přála bych si, aby mě miloval někdo, koho bych milovala. Ponořila prsty do vody a pomalu tam s nimi pohybovala. Moc ráda bych spala s jiným mužem než s Lotharem. Chtěla bych nosit něco červeného. Přála bych si, abych bojovala. Zvedla se. Ještě není pozdě. Může dělat, co chce. A ona chce, aby to konečně skončilo.“ (George, 2016 str. 35) Po neúspěšném pokusu o sebevraždu se rozhodne opustit manžela a Paříž, kde spolu tráví dovolenou a vydává se na útěk z psychiatrické léčebny, kam je po svém sebevražedném pokusu umístěna, na pobřeží do přístavu Kerdruc, jehož obrázek nalezne na dlaždičce při svých toulkách po sanatoriu. *„Kerdruc. Když se toho obrázku dotkla, pocítila v hrudi tak prudkou touhu, že nemohla skoro dýchat.“* (George, 2016 str. 34)

„Kerdruc. Když ho spatřila, srdce se jí křečovitě sevřelo. Měla pocit, jako by se po dlouhé cestě po moři vracela domů.“ (George, 2016 str. 66) Marianne se vydává na cestu, která ji zavedla přesně tam, kde je co platná, a kam její srdce podvědomě toužilo se dostat. *Přístav Kerdruc* je skutečným přístavem naděje, ve kterém může Marianne začít nový život a dostane možnost prožít jej lépe a podle svých představ, tužeb a přání. Nalézá zde své místo na

zemi, nové přátele a muže, který si jí váží pro ni samou. Pro oba dva je shledání osudové, o čemž se můžeme přesvědčit, když Marianne svému milenci ukáže kachličku, která ji do Kerdrucku přivedla: „Podala mu malovaný kachlík, který ji sem přivedl. Kerdrucký přístav a malá červená loď. Mariann. „Proto jsem přijela. Dá se na to pohlížet tak, že mě ta dlaždička k tobě přivolala.““ (George, 2016 str. 193)

Kniha realisticky vykresluje tíhu osudu ženy, která se rozhodla oprostít od předchozího života a začít budovat život nový, se všemi starostmi a vazbami na minulost, které se v podobných případech v knihách často opomíjejí: „Chtěl Marianne říct, že rozumí. Že ho to sice málem zabilo, když odešla bez vysvětlení, pak ale pochopil, že jednačtyřicet let manželství nelze smazat několika milostnými nocemi v jeho náručí. Tato žena svlékla svůj život, pořád ještě na ní ale visí a nechce se jí pustit. Jak taky?“ (George, 2016 str. 237)

Stejně jako ženská hrdinka v díle Levandulový pokoj, Manon, i Marianne nosí jméno, které lze přesně interpretovat na její chování a později i na okolnosti, které ji zavedou na místa, kde ji i pro její jméno všichni lidé vnímají jako dar z nebes.

Slovní spojení Marie a Anne, z kterého pochází jméno Marianne, které je „původně deminutivum jména Marie; také bývá považováno za kombinaci jmen Marie a Anne. Krátce po zformování Francouzské republiky v roce 1792 byla ženská postava tohoto jména přijata za symbol státu“ (Behind the Name: Meaning of Names, Baby Name Meanings, 2019, [online]) se pro jeptišky, které Marianne pomohou dostat se do vytčené destinace, její jméno jakožto záchránkyně jedné z jejich sester stává symbolem, „znamením osudu“: „Clara se na svém místě otočila k Marianne. „Dominique est... nemocná. Zmizela včera z konventu a sama si neporadí. Neví potom, kdo a kde je, kde bydlí... Vous avez compris, madame? Díky tvé pomoci je vše zase dobré. Oui?“ Marianne z toho vyrozuměla, že Dominique trpí Alzheimerovou chorobou. Clara se otočila. „Jak se jmenuješ?“ „Jmenuji se...“ „Je m'apelle...“ opravila ji jeptiška mírně. „Je m'apelle Marianne.“ „Marie-Ann?! Nous Sommer du convent de Sainte-Anne-d' Auray! Oh, les voies de Dieu!“ Jeptiška se pokřižovala. „Co je?“ zeptala se Marianne zaraženě, jeptiška jí ale šťastně vysvětlila: „Jmenuješ se stejně jako náš klášter! Marie a Anna. Modlíme se k svaté Anně, Mariině matce, jsme Filles du Saint-Esprit Ker Anna. Anna je pro nás počátkem vši ženské svatosti. Marie-Ann, přicházíš z nebe!““ (George, 2016 str. 40)

Jak je patrné z posledně citovaného úryvku z díla, Nina George, přestože autorka německého původu, ve svých dílech tíhne k atmosféře Francie a pro umocnění dojmu využívá ve svých knihách také frankismy, které v knihách nepřekládá, tudíž ponechává jen na čtenáři,

zda si text přeloží svépomocí, nebo se pouze nechají unést tajemnou atmosférou, kterou neznámá slova s sebou přinášejí.

Celou knihou je prostoupeno autorčino vnímání života a společnosti; mezi řádky lze najít mnoho kritiky, mravního ponaučení a vět hodných zamyšlení: „Tak je to vždycky, pomyslela si Marianne, zatímco si zvedala okraj šatů. Muže nikdo neobviňuje. Vina je vždy na straně ženy. Když ji manžel nemiluje, když je příliš slabá na to, aby odešla, když má dítě, ale žádný snubní prsten. Jsme pohlaví, které si je vším samo vinno.“ (George, 2016 str. 102)

Děj příběhu, z hlediska jazykové stránky, velmi poutavě doplňují vnitřní monology postav a jejich rétorické otázky, které čtenáře mohou, ale nemusí, provázet celou knihou a dát mu nové perspektivy při vnímání čteného textu: „Lothar zabil lásku a život, a já ho nedokázala obvinít. Cos chtěl dělat s mou láskou? Pověz! Co jsi s ní zamýšlel“ (George, 2016 str. 102) Čtenář se může sám sebe ptát: „Zamýšlela autorka tímto vnitřním monologem poukázat na intenzitu pocitů osamění a deziluzí po náhlém zjištění, že partner, kterého si žena zvolila za průvodce životem, nenaplnil očekávání společnosti i ženy samé o tom, jak se správný partner má chovat?“

A právě vyvolávání podobných otázek je klíčové pro celou linii příběhu. Autorka vnitřními monology postav i jejich dialogy čtenáři neustále vzbuzuje potřebu hlouběji se zamýšlet nad pronášenými větami a zvláště patrné je to v případech, kdy čtenář po knize sáhne poněkoliakáté a s příběhem je už seznámen, tudíž se může příměji zaměřit právě na tyto jemné nuance textu.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce s názvem *Interpretace románu Levandulový pokoj Niny George* byla interpretace nejznámější knihy německé spisovatelky Niny George – Levandulového pokoje. Toho jsme docílili pomocí interpretace a analýzy děje a motivů příběhu.

Interpretací díla *Levandulový pokoj* a analýzou dalšího z autorčiných románů jsme dokázali najít společné prvky ve tvorbě této německé spisovatelky.

Nina George je stále žijící autorka, a proto nebylo úplně snadné sehnat dostatečné množství literatury, která by se týkala její osoby. Největší množství informací jsme čerpali především z osobních internetových stránek autorky.

Pro rozbor kompozice a interpretaci motivů knihy *Levandulový pokoj* jsme čerpali především z odborných knih, které se zabývají oblastí literární teorie. Pro zajímavou, avšak k uskutečnění lehce komplikovanou, onomastickou charakteristiku jmen hlavních postav příběhu *Levandulový pokoj*, jsme z důvodu cizojazyčných jmen nakonec čerpali ze zahraničních internetových zdrojů.

Knihy *Levandulový pokoj* je obsahově velmi hutná, a proto jsme se při její interpretaci zaměřili na dostatečné členění textu do subkapitol, pro zpřehlednění textu. Interpretace tohoto literárního textu by jistě byla možná i z dalšího úhlu pohledu, je tedy nutno říci, že jsme se zaměřili pouze na jednu z mnoha variant, které tento literární text nabízí.

Tato mnohohrstevnatou textu je jednou z hlavních příčin, proč je kniha tolik populární. Umožňuje každému čtenáři najít to, co právě najít potřebuje, a dokonce při opětovném čtení může čtenáře obohatit o mnoho jiných pohledů na děj celého příběhu. Kniha má i po několikerém přečtení stále co nabídnout, nejde o plochou zápletku, a právě proto byla tato práce tolik zajímavá.

7. Použitá literatura

Primární:

GEORGE, NINA. 2014. *Levandulový pokoj*. [překl.] Dagmar Hoangová. Brno : MOBA, 2014. str. 320. ISBN 978-80-243-6162-8.

Sekundární:

GEORGE, NINA. 2016. *Přístav naděje*. [překl.] Dagmar Hoangová. Brno : MOBA, 2016. str. 310. ISBN 978-80-243-7192-4.

HAMAN, ALEŠ. 1999. *Úvod do studia literatury a interpretace díla*. Jinočany : H H, 1999. ISBN 80-86022-57-9.

JUHL, PETER. D. 1981. *Interpretation: An Essay in the Philosophy of Literary Criticism*. Princeton : Princeton University Press, 1981. ISBN 978-06-916-3864-5.

LEDERBUCHOVÁ, LADISLAVA. 2002. *Průvodce literárním dílem: výkladový slovník literární teorie*. Jinočany : HH, 2002. str. 355. ISBN 80-7319-020-6.

NEWTON, KENNETH M. 2008. *Jak interpretovat text*. [překl.] Milan Orálek. Olomouc : Periplum, 2008. ISBN 978-80-86624-47-1.

NORMAN, TERESA. 2003. *World of Baby Names: A Rich and Diverse Collection of Names from Around the Globe, Revised and Updated*. místo neznámé : Tarcher Perigee, 2003. ISBN 978-03-995-2894-1.

PALOUČEK, JAN. 2012. *Poselství barev*. Brno : Integrál Brno, 2012. str. 167. ISBN 978-80-87176-17-7.

VŠETIČKA, FRANTIŠEK. 1997. *Podoby prózy*. Olomouc : Votobia, 1997. str. 248. ISBN 80-7198-262-8.

VŠETIČKA, FRANTIŠEK. 1992. *Stavba prózy*. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1992. ISBN 80-7067-7067-203-X.

Internetové zdroje:

Kniha snů. *Mobaknihy*. [Online] [Citace: 3. Duben 2019.] <https://www.mobaknihy.cz/kniha-snu.html>.

Levandulový pokoj. *Mobaknihy*. [Online] [Citace: 3. dubna 2019.] <https://www.mobaknihy.cz/levandulovy-pokoj-0.html#tab-description>

NINA GEORGE. www.nina-george.com. [Online] 2018. [Citace: 28. září 2018.] <http://www.nina-george.com/>.

Přístav naděje. *Mobaknihy*. [Online] [Citace: 3. duben 2019.]
<https://www.mobaknihy.cz/pristav-nadeje-0.html>.

ANOTACE:

Jméno a příjmení:	Lenka Palkovičová
Katedra:	Českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Jaroslav Vala, PhD.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Interpretace románu Levandulový pokoj Niny George
Název v angličtině:	Interpretation of the novel Lavender Room by Nina George
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá interpretací díla německé autorky Niny George - Levandulový pokoj. Hlavním cílem práce byla interpretace románu Levandulový pokoj, zaměřená na onomastickou charakteristiku postav a využití motivů v díle Niny George.
Klíčová slova:	Nina George, německá literatura, román, postavy, onomastika
Anotace v angličtině:	The bachelor theses deals with the interpretation of the work of German author Nina George - Lavender Room. The main aim of the work was the interpretation of the novel Lavender Room, focused on onomastic characteristic of the characters and the usage of themes in the work of Nina George.
Klíčová slova v angličtině:	Nina George, German literature, novel, character, onomastics
Přílohy vázané v práci:	
Rozsah práce:	34 stran
Jazyk práce:	čeština